

Velja po pošti:
 za celo leto naprej ... K 30.—
 za en mesec ... „ 2-50
 za Nemčijo celoletno ... „ 34.—
 za ostalo inozemstvo ... „ 40.—
V Ljubljani na dom:
 za celo leto naprej ... K 28.—
 za en mesec ... „ K 2-30
 V spravi prejema mesec ... „ 2.—
Sobotna izdaja:
 za celo leto ... K 7.—
 za Nemčijo celoletno ... „ 9.—
 za ostalo inozemstvo ... „ 12.—

SLOVENECE

Inserati:
 Enostopna petstvarila (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat ... po 30 v
 za dva in večkrat ... „ 25 „
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
 Enostopna petstvarila po 60 v
 kuhaja vsak dan izvzemši nedelje in praznike, ob 2. uri pop.
 Redna letna priloga vsaki rač.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograke 25.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Vsenemštvo in Slovenci.

Sinočni »Grazer Tagblatt« prinaša članek »Slovenische Stimmungen im Weltkrieg« — Slovenski glasovi v svetovni vojski. Članek pričinja z uvodom, kjer ovaja po svoji stari navadi Slovence srbofilstva. Priznava sicer za Vsenemce zelo grenko dejstvo, da so Slovenci vršili na bojišču svojo dolžnost. Seznanja nas pa s čisto novim dejstvom, da so bile pred vsem nemško-avstrijske čete, ki so držale naše postojanke ob Soči. In to pripoveduje nam, ko vemo in smo bili dan na dan priča, da so ravno polki po večini nemške narodnosti, pred vsem pa Slovani bili, ki so zapisovali v svetovno zgodovino svoja imena z dejanji nepopisnega junaštva. Omenjamo tu samo poljske in češke polke, kojih pohvalo si čital tako velikokrat v dnevnem časopisu. Toda pred vsem so bili Jugoslovani, ki so umirali in zmagovali na bojišču ob Soči. Imena Kalvarija, Oslavje, Plave, Kras govore dovolj jasno. Dalmatinci, Bosanci-Ercegovci in pa naši slovenski polki so tu proizvajali čuda. Uradna poročila so ponovno poudarjala, da so jugoslovanski polki zajeli sovražnikovo prodiranje. Tako na primer naši gorski strelci v deseti soški bitki.

»Toda slepcu govoriti o barvah in Vsenemcem o pameti.«

Nekaj je za Vsenemce značilno. Ni jim prav, da poudarja slovensko časopisje, da prebivajo okrog Čedad v slovenskem delu Benečije Slovenci. Ker so slovenski Benečani glasovali leta 1866. za Italijo, je to za Vsenemce že dokaz, da so Slovenci poitalijančeni. Ne povedo, da je bil vzrok tega glasovanja ravno tedanja avstrijska vlada, ki je ravnala z beneškimi Slovenci po mačehovsko.

Dalje poudarja vsenemško glasilo, da, če mislijo Slovenci, da jih bodo Nemci podpirali v stremeljenju, naj se združi slovenski del Benečije z Avstrijo in tako s slovensko skupno domovino, se motijo. »Grazer Tagblatt« naglašja, da bodo odločevali tu samo vojaški ozir! Nekako v tem smislu so pisali in pišejo o slovenski Benečiji listi »Resto del Carlino«. »Corriere della Sera« itd.

Vemo tudi in nismo pozabili, da so se Nemci vezali pri volitvah v Trstu in v Gorici z laškimi iredentisti proti vedno lojalnim Slovincem! O tem naj bi rajši pisali!

Iz državnega zhora.

Za deklaracijo Jugoslovanskega kluba

so se izjavile dosedaj klubu občine: Črnomelj, Suhor, Radence, Šmihel-Stopiče, Gradac, Tribuče, Semič, Vinica, Gorenje polje, Metlika, Radovica, Radovljica, Predtrg,

Lancovo, Lesce, Breznica, Mošnje, Leše, Koroška Bela, Bohinjska Bistrica, Rateče, Ovsice, Podnart, Dovje. — To je najboljši odgovor grofu Barbu!

Interpelacija poslanca Hladnika radi konfiskacije »Slovenca«.

Poslanec Hladnik je vložil danes na justičnega ministra interpelacijo glede konfiskacije »Slovenca«, ki je v 244 številki z dne 24. oktobra v prevodu prinesel Hladnikov govor o priliki proračunske debate. Cenzura je prvotno zaplenila dva odstavka, ki sta imela pacifističen značaj (ki sta želela miru). Ko je uredništvo ta dva odstavka izpustilo in je list izšel brez njih, je cenzura zaplenila cel list. Interpelacija pozivlje ministra, naj poduči ljubljansko cenzuro o predpisih glede konfiskacij!

Predlogi in interpelacije.

Posl. dr. Pogodnik je zadnje dni vložil predlog glede zakonskega načrta o poravnavi škode beguncem.

Posl. dr. Verstovšek je interpeliral radi rekvizicij volne in predvina na Štajerskem. Na odredbo domobranskega ministrstva rekvirirajo vso volno in predvino. Interpelacija zahteva, naj se pusti vsa volna jagmet, drugega pa toliko, kolikor kmet rabi za domačo potrebo.

Poslanec Jarca za našega kmeta.

Dunaj, 14. nov. Prehranjevalni odsek je sprejel danes dva predloga poslanca Evgena Jarca. V prvem poziva vlado, naj pusti pri rekvizicijah producentom za kmečke delavce potrebno množino žita in krompirja. V drugem pa, naj se postavijo pri vseh političnih oblastih kmečki posvetovalni odbori.

Proti vinskemu davku.

Dunaj, 14. nov. Vinogradniški odsek je sprejel sklep pododseka, ki odklanja vladno predlogo o uvedbi vinskega davka.

Kdo bo predsednik delegacij?

Dunaj, 14. nov. Jugoslovanski in češki poslanci so razpravljali danes živahno o vprašanju predsednika delegacij. Slovanski poslanci zahtevajo zase predsednika v delegacijah. Dela se na to, da bodo v predsedništvu delegacij zastopane vse stranke desnice poslanske zbornice, torej predvsem tudi Jugoslovani in Čehi in ne samo Poljaki.

Za nadomestne volitve. Bučival poslanec.

Dunaj, 14. nov. Imunitetni odsek je razpravljajal o predlogu posl. Slaneka glede veljavnosti mandatov pomiloščenih poslancev. Glede vprašanja mandata Bučivala je bilo oddanih osem glasov za, osem proti. Predsednik odseka Bukvaj je odločil v Bučivalov predlog.

Odsek je torej sklenil, naj se povabi poslanec Bučival k zborničnim sejam. Predlog, naj se prizna veljavnost mandatov Choca, Vojne, Netolickyja in Rašina je bil odklonjen z desetimi glasovi proti sedmim.

Sprejet je bil predlog posl. Riegerja (soc. dem.), naj se razpišejo nadomestne volitve za vse izpraznjene mandate. In sicer z enajstimi glasovi proti šestim.

Na koncu seje predlaga nem. nac. posl. dr. Waher, naj se o predlogu glede posl. Bučivala še enkrat glasuje. Jugoslovanski in češki poslanci zapuste sejo. Predsednik konstatira nesklepčnost in zaključuje sejo.

Dr. Krek zadnjič v Dalmaciji.

»Naša Moč« objavlja pismo, ki ga je pisal iz Zadra profesor bogoslovja dr. Ante Katalinić sestri pokojnega dr. Kreka Calki:

Zader, 15. oktobra 1917.

»Brza i nenadna smrt Vašeg milog brata a moga sodruha i dobrog prijatelja Janeza duboko me se je kosnula i gorkim sam suzama oplakao vrlgo pokojnika.

Napose se žalujem Vama, njegovu angjelu čuvaju. Pojmim Vašu silnu bol, te Vam prosim od Boga, da kao prava kršćanka ustrpljivo podnesete težku nesreću, koja Vas je snašla. Utjehom nek Vam bude pomisao, da je naš pokojni Janez bio dobar svećenik, uzor-rodoljub, koji je sve svoje sile uspešno bio posvetio dobru katoličkoj Crkvi i naroda svoga; pa mu pravedni Sudac ne će uzkratiti nagrade na nebu za sve ono dobro što je učinio na ovom svietu.

Nema jaol! više medju nama plemenitog nesebičnog, radinog, ženijalnog Janeza! no će njegovo ime živjeti slavno u zahvalnom spominjanju ne samo slovenskoga nego i hrvatskog svojega naroda, za koji se je neumorni pokojnik takodjer žrtvovao i mnogo uradio.

Premda sam s pokojnikom bio u Splitu u prijateljskom razgovoru od više sati, pak je on iz Splita u subotu u večer došao k meni automobilom gosp. Raka u posjetom. Zaželio je, da se provedemo u Novi kod Trogira, gdje sam bio na praznicima, da me u mojoj kući obraduje svojim čamcu po moru, jer mu je svježji morski zrak vrlo prijao i na moru je disao slobodnije. Vozio sam s njime sa mojim dječakom sinovcem i sa šestgodišnjom sinovkinjom. On je bio veseo i zadovoljan, sam je popijevao i poticao ono dvoje djece na pjevanje, koja mu se odazvahu želji, a on se time nasladjivao i uživao.

I preko večere bio je veseo i razgovorljiv. Govorio je i o svojoj bolesti. Pred-

vidjao je da ne će dugo živjeti, da bi mogao iznenada umrieti, ali je višekrat izricao čvrstu nadu, da će ga Svemogući uzdržati u životu do osnutka naše države pod dinastijom Habsburgovaca.

Providnost je u svojoj nepronicavoj odluci eto drugčije odredila: ta mu se želja i nada ni izpunila!

Oko ponoći pošao je na počinak. U jutro reče da je malo spavao, ali da ga nije kao obično boljelo.

Pošto je bila nedjelja, odčitao je rano sv. misu. Odpratih ga kočijom na željezničku postaju, gdje se srdačno oprostih s njime, ni ne sluteći jadan, da će to biti zadnji oproštaj sa mojim dragim Janezom.

Htio je što brže natrag, jer ga čeka ogromni rad u parlamentu: neprestano je premda teško bolestan mislio, kako će što više raditi za dobro našega naroda.

Eto barem je sklopio oči u svojoj ronoj i miloj Kranjskoj!

Dr. Ante Kastalinić.

Državljanska vojska v Rusiji.

Položaj v Rusiji

še vedno ni pojasnjen. Odpor Ljenina in njegovih čet in pristašev še ni docela strit in je glasom zadnjih vesti gospodar Petrograda še Ljenin, dočim je v Moskvi nadvladal Kornilov. Veliko vlogo igra kosaški poveljnik Kaledin, ki je bojda imenovan za diktatorja.

Lenin gospodar Petrograda.

Kodanj, 14. novembra. Glasom zadnjih vesti, ki so dospеле iz Rusije preko Haparande, je Lenin gospodar položaja v Petrogradu in da boji v glavnem mestu še trajajo. Kakor je posneti iz boljševiških listov, se je minolo soboto v bližini Carskega sela vnel hud boj med četami prejšnje vlade in boljševikom vdanimi krdeli. Bilo je nad 1000 mrtvih. Zmagale so Kerenskijeve čete in boljševiki so se morali umakniti proti Petrogradu, kjer so jim prišli na pomoč oboroženi delavci.

List »Haleva« poroča v ponedeljek, da so bile v nedeljo Kerenskijeve čete res vkorakale v Petrograd, kjer se jim je pridružil del posadke. Bili so se izredno vroči poulični boji. V ponedeljek se je pa položaj izpremenil. Boljševiške čete, ki so prišle iz Revala, so napadle Kerenskijeve čete za hrbtom, nakar je 6000 moč prestopilo k boljševikovcem. Govori se, da je bil Kerenski v gačinskem glavnem stanu ujet, a se mu je posrečilo, da je zopet ušel.

Iz Stockholma javlja poročevalec c. kr. k. u. 13. nov.: Včeraj so po treh dneh dospеле zopet prve brzoglavke iz Petrograda. Po sobotnih in nedeljskih bojih je dozdevno zopet nastopil mir. Izšli so zopet vsi listi. Za boljševiki stoji 50.000 vojakov

LISTEK.

Dr. Krek kot hribolazec.

(Konec.)

»Nak, vina pa ni v koči nič! Gospoda Aljaža sem že večkrat opomnil na to in lani je obljubil, da pripravi steklenice, pa ne vem, ali je zabil ali neče. Bolj domači in znani turisti nosijo pijačo s sabo, gosp. Aljaž tudi!«

Pa bi še drugim kaj privoščil; ali pa vé vsakdo, da je tu ni dobiti?«

»Hm, je že tako, no! Pa mu še enkrat porečem!«

Požganc je nama pripovedoval nato vsakovrstne reči, ki jih je sam doživel ali jih je čul od drugih, pravil o turistih, o turah, kako in koliko poti in koč je že zgradil. Zelo zanimivo je pripovedoval o triglavskih nesrečah, kako je hodil ponoči z lučjo iskat turistov i. dr.

»Kakor v rogu je bila tema, da se ni prav nič videlo. In ko tako ležim, zaslišim neko vpitje od gori proti Kredarici, in kar naglo vstanem pa grem z lučjo tja gori. Reveži niso mogli ne naprej ne nazaj, ker jih je zajela gosta megla in nate noč sredi

poti. Če bi mene ne bilo, pa bi bili morali kar tam gori prenočiti.«

Z Janezom se spogledava.

»Naju bi bilo danes kmalu isto doletelo, pa nad Bastrico,« opomin Janez in jame popisovati z najživahnejšimi besedami radovednemu očancu najino pot.

»A vidva sta bila? Takoj se mi je zdelo, ker sem slišal sem od Luknje neko vriskanje. Če bi bila sila, pa bi bila klicala mene, doli se sliši prav lepo.« omeni samozavestno Požganc, jaz pa mu odgovorim, da sem se domislil tudi tega sredstva, pa bi ga bil rabil le v najsrajnejši sili. Zdaj je prišla prava prilika, zabavljati potom, in iztresel sem ves žolč nanje, ker so zlasti tod tako pomanjkljivo zaznamenovani, da se v megli skoraj nujno morajo zgrešiti.

»Zdaj pa bo vse bolje,« povzame Požganc in jame pripovedovati o novi poti na Luknjo, ki je še v delu in bo vodila ob Pihavcu na Luknjo, ogibajoč se proda skoraj docela. Videč pa, da kar tako leživa na slavnjači brez odeje, brzo preneha z opisovanjem.

»Čajta no, pa vama dam odeje. Nekateri razvajenci, ki nič ne vedo in ne ločijo še bolhe od prahu ne, so se pritoževali, da so v tej koči bolhe in da niso mogli spati, pa še ene ni, tako vama pravim; če bo vaju kaj šcepelo, je to le prah od

cementa, ki ga hranimo tu za zidališče in opeko!«

Kakor sva se prepričala, je govoril mož resnico in hudovala sva se na mehko-kožce, ker so delali tako krivico čejoljubnemu očancu ter slovenski, tako koristni koči.

Črez kratko se je mož poslovil in šel nadaljevat pretrgano sladko delo, midva sva pa dejala sušit obleko in še malo zadovoljna pokramljala na gorkem in suhem.

»No, precej bolje pa je že tu pod streho, nego bi bilo tam gori v kaki lisičji duplini!«

»To pravim tudi jaz; človek mora imeti rad Aljaža, zlasti v tem zagorskem kotu, Požgancu ali Pokofetku pa tudi,« pripomni Janez, zarit črez ušesa v koc, kakor se je poznalo po zamolklem glasu.

»Za, lahko noč! pa mi prej še povej po pravici, Janez, ali ti je bilo res tako malo mari, ko sva taval ob Triglavu kot izgubljena sinova?«

»No, prav prijetno mi sicer ni bilo,« prizna Janez, »toda tako se pa tudi nisem bal kakor ti!«

»Jaz sem se bal bolj radi tebe, ker sem bil tega jaz kriv!«

»E, kaj hoš, oba sva bila kriva, pa veseliva se, da sva zašla; zdaj imava toliko lepši spomin na to pot. Pomisli vendar, koliko zanimivejša in imenitnejša je

postala ta tura v megli! Jaz je že ne zabim nikdar in še enkrat bi šel rad črez Luknjo — —«

»A ob lepem vremenu, kaj ne?« hitro dostavim.

»Ob lepem, seve, da bi natančno videl, kod sva lazila,« pritrdi Janez že napol zaspano.

Sen nama je bolj in bolj stiskal trepalnice in že precej časa enakomerno na leseno streho trkljajoč dež je naju skoro zazibal.

Preprosti ljudje, težaki, ne znajo hoditi po tiho. Jedva se je dobro zazorilo, pa že počni nad nama govoriti in razbijati s surovimi črevlji, kakor bi jih bila najela za drag denar.

Okoli šestih vstaneva tudi midva, pa žal, nogavice so bile še vedno čisto mokre, da bi jih lahko ovil. Janez je sklenil, da jih podari oči Pokofetku, ker jih ni mogel obuti in rabi; mož namreč ne vé, kaj se pravi nositi s sabo po več parov nogavic, več perila, dvoje sukenj in docela nepotrebnih dežnik. Jaz sem bil vzel še drug par s sabo. In ko tako sedi zamisljen bos na klopi, se mu hipoma zjasni obraz, in meni nič, tebi nič me pregovori, da ukradem skozi malo okence v stropu nekaj slame, ki jo stlači v črevlje, jih nato lepo obuje, ven štrlečo slamo pa odščinje.

in mornarjev, ki pa niso edini med seboj. Za Kornilovom stoje znatne kavalerijske sile, posebno kozaki, ki so med krvavimi boji udri v Petrograd, nakar se je tamošnja posadka, izjemši mornarje, vdala Kornilovu. Delavski mestni oddelek ima jo zaseden boljševiki z mornarji. Glavni stan Kornilova je v Carskem selu.

Kodanj, 13. novembra. Zavezniki poročajo, da je na petrogradskih cestah zopet mirno. Trgovine so zopet odprte. Državni poglavar je organiziral varstvo tujih poslaništev in pešnikov in skrbi za mir. Noben inozemec ni trpel škode. — Na Finskem ni bilo posebnih dogodkov.

V Moskvi.

Kodanj, 14. nov. »Novaja Žizn« poroča, da se nahaja Kornilov v Moskvi, kjer so se vršili med vladnimi četami in boljševiki četami krvavi boji. Kornilov je zavzel Kremlj, kjer so imeli boljševiki svoj glavni stan. Porazil je boljševike tako da so pristaši začasne vlade gospodarji mesta.

Kaledin.

Kodanj, 13. novembra. »Berl. Tiden« poroča iz Haparande: Kaledin je bil razglasil, da bodo kozaki podpirali staro vlado in da se naj oblast začasne vlade vpostavi. Dotlej bodo kozaki v svojem ozemlju sami prevzeli vlado. Oklic, ki so ga podpisali Kerenski, Kaledin in Kornilov, proglašja, da bosta poslej državni središči Moskva in Novočerkask. — Glasom govorci so Kozaki zasedli Kijev.

Kodanj, 14. novembra. »Novaja Žizn« poroča, da stoji Kaledin s svojimi četami blizu Harkova. Govori se, da je bil imenovan za diktatorja v Rusiji.

Oklic armadnega odbora.

Dunaj, 14. novembra. Iz vojnega tiskovnega stana poročajo: V ruskem glavnem stanju je bil 14. novembra ob pol devetih dopoldne izdan naslednji poziv: Rusi! V imenu takojšnje likvidacije krize, uspešnega boja proti anarhiji, združitve vseh demokratičnih moči proti naraščajoči nevarnosti z desne in v imenu ohranitve miru in edinstva na fronti podpirajte splošni armadni odbor v sestavi enotne vlade, v kateri naj bodo zastopani vsi od protinacionalnih socialistov do vključno boljševikov, toda pod pogojem, da se takoj skliče konstituenta, nemudoma predlaga splošen mir in se zemlja izroči zemljiškim odborom. — Predsednik splošnega armadnega odbora: Perekrstov, glavni stan.

Velik del armade za mirovno vlado.

Rotterdam, 14. novembra. »Morning Post« javlja: Ruski glavni stan je od nedelje v zvezi z novo vlado. V glavni stan je dospelo sedem komisarjev petrogradskega delavskega sveta. Kakor se kaže, je zelo velik del armade za novo, mir obetajočo vlado.

Ruska poslaništva proti novemu režimu.

Bern, 14. novembra. Člani ruskega poslaništva v Švici so brzojavili Tereščenko, da odklanjajo vsako sodelovanje z Ljeningom in Trockim. Zastopniki ruskega trgovinskega ministrstva v Švici so iz enakega razloga odstopili.

London, 14. novembra. Rusko poslaništvo je izjavilo, da ne prizna oblasti izdajalcev, ki so se v Petrogradu začasno polastili vlade.

Ententa in nova vlada.

Rotterdam, 14. novembra. »Central News« poročajo, da poslaniki entente v Petrogradu doslej še niso sklenili odkloniti nove vlade, marveč so po naročilu svojih vlad z delavskim svetom začeli pogajanja.

»Imenitno!« se začne hihitati, »to bo gledala jutri Cilka! Ti pa prav gotovo še ne veš, kako izvrstno se podaja slama v črevlje; stavim, da bi jo takoj uvedli za »šport«, ako bi to poskusil en sam tistih frakarjev!«

Požganc pa, ki je prišel kuhat kavo in žgance, meni, da se nogavice dobro in hitro posuše pri onem ciganskem ognju, ki gori menda neumorno noč in dan, in jih odnese. Ko se je vrnil s suhimi in črno zakajenimi, pa je Janez tihoma in mirnovestno preklical svojo »donatio inter vivos«, pozabil časti slame in njene izredne uporabnosti ter se lepo naglo preobul — za Pokofetkovim hrbtom pa slamo, veselo mežikajoč, porinil pod posteljo.

Čas odločil Zelo v istem času, ko se je dvolistna deteljica na Kobariškem jela trgati, se je imelo zgoditi isto tudi v Vratih. Izprva sem se bil namenil, da spremim dohtarja Janeza mimo Peričnika v Mojstrano ter da se vrnem domov čez Kranjsko goro in Vršič; videč pa slabo vreme in še gostejšo meglo, nego je bila prejšnji dan, opustim to misel in se odločim spet za pot čez Luknjo — pa ne čez Bistrice!

Posloviva se od dobrodušnega Požgancja in za slovo spremim Janeza še par korakov.

Japonci vzemirjeni.

Amsterdam, 13. novembra. »Times« javljajo iz Tokija, da poročila iz Rusije Japonci zelo vzemirjajo. Tokijska borza stoji pod vtisom ruskih novic. Orožne vaje so odpovedali. Splošno se meni, da bo Japonska ravnala v smislu želja zaveznikov.

Car Nikolaj — cesar Sibirije.

Kolin, 13. nov. »Köln. Ztg.« poroča iz Kodanja: Iz Petrograda: Sibirija je proglasila svojo neodvisnost in je razglasila odstavljenega carja Nikolaja za cesarja Sibirije.

Od Suganske doline do Jadranskega morja na laških tleh.

Naše čete so vkorakale 13. t. m. v Feltre in Foncaso; desna vrata, ki so bila pri Feltre-Foncaso še odprta, so se s tem zaprla in se je dosegel stik s četami na levem bregu Piave. Naša postojanka gre torej od 2236 m visokega Pasubio čez Monte Majo, čez utrdbeno Casa Ratti v Asiago; od tam čez Monte Melletta čez Monte Lissar v Feltre, Foncaso do Piave. Bojna črta na Benečanskem je približno za dve tretjini skrajšana.

Avstrijski general Kuhn, bivši imenitelj našega domačega pešpolka št. 17, je podal l. 1866. v tirolskih gorskih velikih pravih zgradbah gorske vojske. Pred njim so se vojskovodje borili v gorah zelo izogibali. Zdaj se pa bijejo v gorah zelo hudi boji, ki zelo vplivajo na operacije na benečanski ravni. Zanimive so borbe Scheuchenstuelove armade v Suganski dolini, in da je bila ujeta ena italijanska divizija pri Longarone. Ko so namreč naši zasedli Belluno, se je del teh čet zasukal proti Piave, po padcu Piave di Cadore je bilo ujetih več tisoč sovražnih vojakov, ker se niso mogli umakniti proti zahodu čez gore. Novo past so pripravili Italijanom v prostoru med Feltre in Sugansko dolino. Čete maršala Conrada so na obeh straneh Suganske doline hitro napredovale in uničile en polk.

Pri Piave se sovražnik pripravlja na odpor. Odpor Italijanov pri Piave bo ponehal sam posebi, kadar bosta Conrad in Scheuchenstuel še bolj s svojo črto napredovala.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 14. nov. Uradno:

Naše čete so včeraj vkorakale v Feltre.

Na obeh straneh Suganske doline je armada fcm. grofa Scheuchenstuela močno izpopolnila v zadnjih dneh priprave uspehe. Njene divizije so dosegle Primolano; predvčeršnjim so vzele Monte Longara; z naskokom so vzele v visokem snegu več obrambnih naprav vzhodno od Asiago in oklopno utrdbo na Monte Lissar.

Zvezne sile, ki se bore proti Italiji, stoje torej od Jadranskega morja do Pasubio povsod na sovražnih tleh.

Pri jezeru Ladro, zahodno od Rive, so vrgle naše napadalne čete sovražnika iz dveh oporišč; ostali so nam ujetniki in strojne puške.

Na vzhodu in na Balkanu se ni nič važnega zgodilo.

Dunaj, 14. nov. zvečer. V Italiji se položaj ni posebno izpremenil.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 14. Veliki glavni stan:

Naše čete so se v Sedmih občinah polastile z naskokom globoko zasneženih

italijanskih višinskih postojank vzhodno od Asiago in oklopne utrdbi na Monte Lissar.

Zasedli smo Primolano in Feltre.

Ob spodnjem teku Piave streljajo s topovi.

Berlin, 14. nov. zvečer. V Italiji uspešni boji v gorah.

Italijansko uradno poročilo.

13. novembra. General Giardino poroča: Sovražnik je ponoči od 11. na 12. t. m. na asijski planoti s svojimi večjimi silami napadel bojno črto Gallio-Monte Longare-Melletta di Gallio. Po zelo ljuti borbi smo sovražnika končno s protinapadom z zelo težkimi izgubami zanj odbili. 9. pešpolk (brigada Regina) in alpinski bataljon Verona sta se odlikovala z veliko hrabrostjo; topništvo vseh kalibrov ju je z dobrim učinkom podpiralo.

Naše topništvo je včeraj popoldne močne premike sovražnih čet, ki so se pripravljale na nov napad, učinkujoče obstreljevalo in jih pri Canove (zahodno od Asiago) ustavilo. Naš naskakovni oddelek je napadel sovražni oddelek, ga ujel in osvobodil nekaj naših, ki so jih bili ujeli pri prejšnjih podjetjih.

Od Brente do spodnje Piave so sovražne armade, katerih prodiranje so zadnje dni prekinjevali le nastopi zadnjih straž ali zrušene ceste, polagoma napredovale v ozemlje, ki smo ga zapustili in ga zasedle. Zdaj so v stiku z našimi črtami, ki jih razvijamo. Pri Monte San Dona di Piave se je včeraj zjutraj posrečilo sovražnim oddelkom, da so se s čolni prepeljali pri Zensonu na desni breg reke, kjer so si napravili glavo za most. Hitro smo jih obkolili, izvedli protinapad in vrgli sovražnika na breg nazaj.

Dasi je bilo vreme neugodno, je včeraj veliko naših letal obstreljevalo sovražne tabore na levem bregu Piave s strojnimi puškami čete, ki so koralale na cestah in na bregih reke.

Boji v Baricata.

Dunaj, 14. nov. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Italijansko vojno vodstvo je s silovitimi utrjenimi črtami zavarovalo ceste, ki vodijo iz Val Sugana proti Pesaro in proti prostoru Foncaso-Feltre. Oblika naše meje in višine, ki nadvladujejo mejni kot monarhije, kakor tudi zadaj ležeča, so tam ustvarile našemu sovražniku napadalni prostor prve vrste. Oklopne utrdbi in najmodernejše trdnjave med drugim na Monte Lissar južno od Brente, na Cima di Campo in na Cima di Lan in severno od tam so po sodbi Italijanov tvorile nepremagljiv zapah vsakemu napadu od tirolske meje; istočasno so gospodarile daleč v dolini do Borgo in ceste, ki vodijo čez Kastell Tessino in dolino Cismone, kjer so tiho upali na izvedbo lastne ofenzive. Pri Tilmentu v zadnjih letih z vsemi sredstvi zgrajena utrjena črta ni zadržala pohoda zaveznikov; a tudi moderne utrdbi na gorah Suganske doline niso mogle kljubovati napadalni sili naših čet.

Avstrijske napadalne čete gospodarijo od včeraj celi tako slavljeno utrjeni črti »Baricata«; ujele so več tisoč Italijanov. Od ponosne visoke mejne višine 2236 m visoke, v majniški ofenzivi tolikokrat imenovanega Pasubio do morja je moral sovražnik malenkostne pridobitve dveh in pol let s polomom armad žrtvovati. Povsod stoji danes že daleč na Benečanskem avstrijsko in nemško vojaštvo.

Angleško - francoska pomoč Italijanom.

Bern, 14. novembra. »Neue Zürcher Zeitung« posnema po milanskih listih, da so v zgornjo Italijo došle francoske in angleške čete zbrali precej daleč za bojno črto, da nastopijo kot rezerva na slabih mestih. Te taktike ne odobravajo vsi, ker ni primerna premikalni vojski. Javno mnenje Italije si je enotno bojno črto drugače predstavljalo. Pravijo, da bo prepozno, če se zvezne čete ne udeležijo takoj operacij.

Osredotočenje francoskih in angleških pomožnih čet že zaključeno.

Chaux-de-Fonds, 14. novembra. (K. u.) »L'Imparcial« poroča iz Besancona: General Fayolle je s svojim štabom minuli petek odpotoval v Italijo. Zbiranje angleško-francoske armade v Lombardiji in na Benečanskem je skoraj zaključeno. Prevažati so pričeli že drugo armado.

Begunci zažgali Cremono.

Lugano, 14. novembra. Neki pobegli italijanski učitelj je pripovedoval, da znaša število beguncev 1 do 2 milijona. Begunci so v Cremoni napadli kolodvor; s pomočjo vojakov so klali častnike in mesto večinoma zažgali.

Italijani izgubili skoro vso težko artiljerijo.

»Pester Lloyd« poroča iz Vidma preko vojnega stana, da so Italijani izgubili malone vso svojo težko artiljerijo. Zaplenjeni možnarji in topovi so večinoma vsi težkega kalibra.

Oklic kralja Viktora Emanuela.

Lugano, 14. novembra. (K. u.) Agenzia Stefani: Kralj Viktor Emanuel je izdal razglas na narod, katerega so sopolisali vsi ministri. Opozarja, da je sovražnik, ki so ga podpirale izredne okoliščine, vse napore osredotočil proti Italiji in opozoril na pomoč nemških čet. Razglas nadaljuje: Našo obrambno črto smo morali umakniti. Sovražnik je stopil danes na ponosno, slavno benečansko ravan, s katere ga je pregnal neukrotljiv pogum naših očetov (?) in neodkupljiva pravica Italije. Italijani! Odkar je proglasil narod svojo neodvisnost in enoto, ni prestal težavnejše preizkušnje. Kakor se ni moja hiša in moj narod nikdar pred kako nevarnostjo tresel, tako tudi v resnici z moško srčnostjo brez strahu gledamo nesreči v obraz. Vojaki, ki so se že v tolikih bitkah merili z današnjimi vsiljenci in jim z navalom iztrgali trdnjave in mesta, bodo razcefrane prapore na strani z našimi bratskimi združenimi zavezniki zopet nesli naprej. Italijani, državljani, vojaki, ustvarite le edino vojsko! Vsaka bojazljivost je izdajalstvo. Sovražniku, ki bolj računa na našo neslogo, kakor da zmagaja, odgovorimo vsi skupno. Vsi smo pripravljeni, da žrtvujemo vse zmagi in časti Italije!

Cadorna ne gre v skuoni generalni štab zaveznikov.

Pariz, 13. novembra. (K. u.) »Agence Havas« javlja: »Times« poročajo: Cadorna je odklonil ponudbo, da bi v skupnem generalnem štabu zaveznikov zastopal Italijo.

Giolitti zopet v časteh.

Bern, 14. novembra. Kralj je sprejel Giolittija v Milanu. Veliko poslanec, ki so se Giolittiju pod pritiskom vojnih hujšakcev izogibali, zdaj zopet občujejo z njim. Ministrski predsednik Orlando je tudi Giolittija obiskal. Sodijo, da bo Giolitti s podporo združenih mirovniških strank zahteval, naj se takoj prične pogajati o miru.

V Brdi.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Brda, 8. novembra 1917.

Bolnišnice in taborišča in zopet taborišča in zopet bolnišnice — to so postala Brda od usodnega dne meseca maja 1915.

Nove vasi so vstale po skritih dolinicah, cele vasi barak in skladišč, ceste se vijejo po gričih, lepe, široke, gladke ceste, kjer so bili prej kolovozi, ceste, ki bi delale čast vsakemu mestu. Poljska železnica, ki prepleta vso Furlanijo tja preko Soče do Mirna, sega tudi v Brda mimo Vipolže do Cerovega, kjer je v dolini stal velik kolodvor, obdan od ogromnih, zdaj sežganih skladišč. Od glavne proge se je odcepilo vse polno tirov, po katerih so dovažali skoro do strelskih jarkov živila, municijo, strojne in minometalce. Ob novih in starih cestah so vzdane varne kaverne, da celo podzemeljske spalnice sem videl, kjer stoji stola za dvojnim vrstami postelj za 1000 mož.

Na križiščih slone na visokih postavkah veliki železni baseni s pitno vodo, s parno silo napeljana po debelih cevih iz Furlanije. Mreže telefonskih in telegrafskih žic hite preko vinogradov proti Gorici.

Prej rodovitna polja so postala zdaj peščeni, prostrani tabori trenja in avtomobilnih kolon. Na mnogih vinograd-

»Hoj, kam pa greste, vi Trentar, saj mar ne čez Vršič?« se nagloma oglasi mož za nama.

»E veste, oča,« ga zavrne Janez, »le malo tja zad za grmovje gre z mano, da ne boste videli, kako se bova objemala in jokala ob slovesu.«

Resnico govorim, ako povem, da mi je bila ločitev malo težka — a moralo je biti tako!

»Janez!«

»Kaj pa je?«

»Najraje bi šel s tabo!«

»Saj sam praviš, da ne moreš!«

»S tabo bi šel, pa ne le do Mojstrane — naprej s tabo!«

»Beži, beži, kar ne gre, pa ne gre!« In pogleda me milo in ostro, kakor da bi bile moje besede čista, gola resnost, a so bile v resnici le prav sila pobožna želja.

»Janez, ali torej moram iti domov?«

»Moraš!« In nema sva si stala nasproti —

»Janez, ali moram?« vprašam vnovi, še bolj poudarjaje.

»Moraš!« zavpije Janez še bolj in zaplaci palico v mehka tla.

»Janez, ali moram res?« ga nahrulim še trje in stopim k njemu.

»Moraš!!!« zagrmil nad mano in dvignem palico, topeč se v smehu...

Čez par trenotkov sem zrl sam samcat žalosten za kranjskim Janezom, dokler je ni zavil za grmovje; še en »živio« pa sem jo rezal tudi sam naglih korakov tja gori proti Luknji.

Dež je bil pojenjal že po noči, a megla se je sila zgostila in pršlo je ves čas do Skoka, kjer se je napravil najlepši dan.

Mislil in upal sem, da bom imel vsaj nazaj na Luknjo boljšo pot, in zato sem se nalašč trdo držal markacij; toda te so se bolj in bolj redčile in izgubljale v megli, in kmalu sem taval po produ, po travi, po skalah in med skalami, vedoč edino to, da ne morem zaiti: ali zadenem ob Triglav ali pa ob Pihavec. Težavna pa je bila pot vsekakor in skoro sem bil moker bolj nego na predvečer.

In zopet so mi silili v spomin imenitni stih Zakrabskega, da pač:

nemilo, njemu je bojvati boje...,
v zibel kogar gledala je luna

pa spet Janezove Horacijeve besede »in arduis, in arduis...« Hm, kaj češ, sem se tolažil, zakaj si pa turist? — mari bi bil doma ostal!

nih pobožnih čepe barake z malim bal-konom kot vile letoviščarjev. Na slemenih leže mala pokopališča z mrtvaško kapelico, skrbno ograjeni, z ljubeznivo negovani grobovi laških vojakov. Kríž za krížem se vrsti, med njimi iz cemen-ta vliit nagrobni kamen padlih častni-kov, okrašen z rožami in vencí. Na vo-jáškem pokopališču v Valerijšču pod Števerjanom je pri vhodu spomenik, predstavljajoč angelja smrti, ki poljub-lja ranjenega vojaka. Spodaj napis:

»120. Reg. Tanterla ai suoi prodi, caduti per la patria.«

Po vseh cestah pričajo znamenja o naglem, brezglavem begu: razmetana municija, ročne granate, obleke, čelade, stotine pušk v obcestnih jarkih, topovi v skritih pozicijah, municijska skladišča polna granat in šrapnelov, trenski vozovi, lopate, odeje, poljske peči, nešeto še dobrih čevljev, strojnice, sablje, nahrbtniki.

Poraz velike armade, ki je »reše-vala« jugoslovansko ozemlje.

Med tem ko so zapadna Brda raz-meroma malo trpela, so vzhodna Brda od črte Šmartno-Vipolže dalje, ki so bila evakuirana, popolnoma uničena. Ve-čino vinogradov in sadnih dreves so Italijani posekali. Hišno opravo so zne-sli v jarke in barake, izsekali kostanje-ve in hrastove gozdíte.

V Vipolžah je bilo v gradu barona Teuffenbacha nastaneno brigadno po-veljstvo, kjer je pred malo meseci av-strijska granata ubila laškega genera-la. Pri vhodu v Brda so vdírali v kleti, in gorje njim, ki so se upirali: zvezali so jih takoj in pretepali s palico ne sa-mo moških, ampak tudi ženske in jih odpeljali proti Vidmu. Vsak najmanjši pogovor je zadostoval, da so sumili v človeku špijona in ga internirali.

Zadnje tri trgovce so bile silno sla-be: polovico je pokradlo vojaštvo, uni-čila suša. Trgati so pričenjali že 15. av-gusta. Vsa živila, obleko, vino so preje-mali Brici iz Krmina, kjer je cvetela najbujnejša trgovina z Gorico, Brdi in vzhodnim delom Furlanije.

V Krminu je bil glavni stan II. so-ške armade generala Capello, osvovite-lja Gorice, oboževanca vsega laškega naroda.

In zdaj? Kje je ponos laške ar-made?!

Podrobnosti o cesarjevi neizgodi.

Dunaj, 14. nov. (K. u.) O cesarjevi ne-zgodi poročajo še naslednje podrobnosti: Nezgoda se je pripetila na hudourniku Torre, nekaj korakov pod neporabnim mostom. Na dotičnem mestu vodi čez hu-dournik zidan pregaz. Hudournik je obi-čajno popolnoma suh, a ta dan je vsled silnega naliva (utrgal se je bil oblak) na-rastel v celo reko. Malo pred cesarjem je slo čez pregaz več voz brez vsake ovire. Izprva, ko je cesarjev avtomobil obtičal v pregazu, položaj ni bil nevaren, ker je segala voda telesnemu lovcu komaj do ko-lena. Šele ko se je pod slugom zrušil ka-men ter ga je val potegnil preko jezú, je nastala nesreča. Cesar namreč telesnega lovca v nevarnosti ni hotel izpustiti in ta-ko je voda oba nesla po strugi nizdoli. Do pregaza dospelo spremstvo v mraku naj-prej niti ni opazilo, da se je cesarjupripe-tila nezgoda; šele ko se je cesarju posre-čilo oprijeti se za vrbo in se tako obdržati nad vodo, so spoznali cesarja. Cesar je bil tudi sedaj še vedno v nevarnosti, da ga po-tegne voda za seboj. Rešilno delo je tra-jalo 10 do 15 minut. Cesar se je mogel ta-koj preobleči v gorko obleko. Neki čno-vojniki je podal cesarju vina.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 14. novembra. (Wolffov urad-poročilo: Veliki glavni stan:

Nobenih večjih bojnih dogodkov.

Na Flanderskem je artiljerijski ogenj še le na večer zopet oživel ter je pri Dix-muidnu in severno od Passchendaele na-rastel do znatne sile.

K padcu Painlevéja.

Francoski ministrski predsednik Painlevé je 12. t. m. poročal poslanski zbornici, da se je med zavezniki: Angli-jo, Francijo in Italijo končno posrečilo ustvariti popolno skupnost: en narod, ena armada in ena fronta. Temu se bo nedvomno pridružila tudi Amerika in pogajanja se vrše tudi že z Rusijo in Japonsko. Vojaški enotnosti sledi tudi gospodarska skupnost. S pomočjo Ame-rike bo v najkrajšem času mogoče ob-orožiti nove armade. Na interpelacije o notranji politiki in najnovejših dogo-vorih z Italijo je Painlevé odgovor od-klonil, češ da bo odgovoril nanje šele po konferenci alirancev. Temu je zbor-nica pritrdila z 277 proti 186 glasovom.

Painlevé je nato v tajni seji poročal o novih dogovorih z Italijo. Obenem so se pa vršile v Parizu velike sindikalistič-ne demonstracije proti politiki ministr-stva. Takoj nato je nenadoma planila vest, da je Painlevé odstopil. Iz vsega sledi, da so Francozi siti večnih voja-ških neuspehov in niso nič navdušeni za to, da bi sedaj plačevali še italijan-ski poraz.

Brazilijska vojni.

Iz Rio de Janeiro poročajo »Neue Zürcher Ztg.« 12. nov., da sta se ameri-ški admiral Caperton, poveljnik južno-atlantskega brodovlja in admiral de Alencar, braziljski mornariški mini-ster, dogovorila, da prevzame brazil-janska mornarica z 29 vojnimi ladjami stražo braziljske obale. V to svrhu sesajajo tri brodovlja: severno, sredi-ščno in opiralščem v Rio de Janeiro in južno. Brazilijska bo izvrševala policijsko službo v svojih vladarskih vodah v zvezi z ameriškim atlantskim brodov-jem, tako da se bo trgovski promet ob amriciški obali mirno in varno vršil.

Nove odredbe Brazilijske proti Nemčiji.

Agenzia Americana naznanja, da je braziljski predsednik sporočil kon-gresu, da so nemški podmorski čolni v vodah rta St. Vincent zopet potopili dve braziljski ladji, pri čemer sta iz-gubila dva braziljska mornarja življe-nje. Po vsem tem nemška trgovina z Brazilijsko ni več dopustna. Potrebno je, da se prvič razveljavijo vse pogodbe z Nemci, ki se tičejo javnih del, drugič da se prepovedo vse nove zemljiščne koncesije Nemcem, tretjič da se usta-novi nadzorstvo nad nemškimi banka-mi in trgovskimi podjetji in četrtič da se vsi sumljivi Nemci zapro.

Južna železnica in slovenski napisi.

»Straža« piše: Smoteno zapostavlja-nje slovenskega jezika pri upravi južne že-leznice je že tako stara stvar, da je ni treba bogve kako dokazovati. Kdo še ni opazoval zasmehovanja našega kmetskega ljudstva od strani gotovih nemških že-lezničarjev kdo ni občutil odurnega obnaša-nja nekaterih železniških organov, če je zahteval na primer vozni listek v sloven-skem jeziku ali prosil kakega drugega po-jasnila v slovenščini? Posebno se kaže preziranje Slovencev pri južni železnici v samonemških napisih in v samonemškem izklicevanju postaj. Tujec, ki potuje po naših krajih, ima vtis, da se nahaja v po-polnoma nemških krajih, in marsikdo se je začudil, ko je začel z ljudstvom govoriti nemško, pa ga ni razumelo. Od Spielfelda do Trbovelj, od Maribora do Beljaka, od Pragarskega do Središča, od Zidanega mo-sta do hrvatske meje — ne da bi omenjali majhne proge — so večinoma samonem-ški napisi, samonemško izklicevanje po-staj, čeravno biva tukaj izključno sloven-ski rod. A propos! Na postaji Pragarsko (že od nekdanjega žalostnega spomina) se šo-piri slovenski napis, a kje — ljudje, držite se za nos — na straniščih, kakor v za-smeh našim starim zahtevam, v zasmeh potujočemu slovenskemu občinstvu.

To je javno zasmehovanje slovenskega jezika, in južna železnica je lahko ponosna na ta čin nemške velekulture. S tem, da južna železnica na omenjenih progah ne napravi slovenskih napisov in ne vpele slovenskega izklicevanja postaj, zanika slovenski življenj in je deležna tiste nemor-alne nemške politike, ki si po krivem lasti ozemlje, katero ni nikdar bilo nem-ško, še manj pa kdaj bo. Iz tega neprizna-vanja Slovencev na slovenski zemlji izva-ja železnica potem takozvano posestno stanje, da nastavi kolikor največ nemških uslužbencev, dočim slovenske prestavlja na Gornji Štajer, oziroma v Tirole, ali pa jih kratkoma ne sprejema (kakor se je to opetovano zgodilo v zadnjih sedmih le-tih). Tako nastanejo nemški otoki, za par nemških priseljenih družin se ustanovi šulferajnska šola, ki se po agitaciji ravno teh nemško - nacijskih železničarjev polni s slovenskimi otroki. Tej gospodi ni treba v prvi vrsti gledati na službo, saj se slovenske stranke lahko zanemarijo ka-korkoli, ampak prvo je nemškonacionalna politika. Začne se pritiskati na podrejeno oseboje slovenske narodnosti, nastane po-družnica šulferajna in Südmarke. V povol-noma slovenskih krajih (na primer Gro-belno) je naenkrat cela postaja nemška, tako da se slovenska beseda še slišati ne sme. S postaje sega to delovanje na kraj, ki postane pravo nemškutarsko gnezdo.

Toda ne le v političnem, ampak tudi v praktičnem oziru je naše ljudstvo hudo oškodovano s samonemškim napisi in iz-klicevanjem v samonemškem jeziku. Da-nes so prometne razmere tako zamotane, da je naravnost muka potovati. Pogled na uboge vojake, če se peljejo na dopust, ali z dopusta, koliko se jih zapelje mimo cilja, kjer morajo lačni ves dan in celo noč ča-kati primerne vlaka, ki jih popelje na

cilji. Koliko časa, koliko zdravja in koliko denarja zapravi siromak na ta način! In če se ta ali oni vpraša, zakaj se je zape-ljal, zmíraj enak odgovor: nemški ne znam brati, slovenski pa ni nikdo klical postaje, kjer bi moral prestopiti itd. Težko ranjen vojak mož, sin, leži v bolnišnici v Mari-boru. Mati, žena porabi prvo priliko, da ga obišče. Že v Spielfeldu se ne more več orijentirati — ker je vse nemško! Če hoče kaj vprašati po slovensko, se jo enostavno nahruli in tako se zapelje pomotoma na-mesto v Maribor proti Gradcu in ne le da mora čakati bogve kako dolgo na vlak na-zaj, mora še plačati vožnjo za celo na-pačno pot sem in tja.

Nemškonacionalna gospoda! Naš kmet se vam na ljubo ne bo šel učiti nemščine, da bo lahko tu na slovenski zemlji shajal z vami! Dajte nam slovenske napise na domači zemlji, dajte nam slovenskih urad-nikov, ki bodo lepše z nami ravnali, kakor nemškonacionalni zagrizenci, ki so mno-rija, da smo dobri samo za na fronto. To zahtevamo z vse doslednostjo. Nočemo, da bi nas južna železnica prezirala sedaj po doprinešenih žrtvah, ampak hočemo, da se nam deli pravica najmanj v taki meri, kot tujcem; to bo naša zahteva, dokler nam železniska uprava ne bo ugodila in se ne bo otrsela nemškonacionalnega jerobstva.

Dnevne novice.

+ Za jugoslovansko deklaracijo. Slavnemu Jugoslovanskemu klubu v roke prečastitemu gospodu dru. Antonu Korošču na Dunaju. Občinski odbor v Šmarci zbran v seji dne 11. novembra 1917 soglasno in navdušeno pozdravlja deklaracijo naših poslancev v držav-nem zboru z dne 30. maja za združeno Jugoslavijo pod žezlom Habsburžanov. Vsi kot en mož hočemo stati za našimi poslanci in zastaviti vse svoje moči, do-kljer ne bomo združeni v samostojni ju-goslovanski državi. — Zahtevamo tudi, da so zastopniki raznih strank v teh resnih časih, ko se gre za našo bodoč-nost, edini in se ogibljejo vsakega strankarskega boja. Vsi naj imajo pred očmi visoki cilj združene Jugoslavije. S hvalečnostjo tudi pozdravljamo mi-rovno prizadevanje Nj. Svetosti sv. oče-ta Benedikta XV., da naj se že skoro konča to strašno klanje in se sklene pravičen mir za vse narode. — Občinski odbor občine Šmarca, dne 11. novemb. 1917. Janez Benda l. r., župan. — Prav tako izjavo je podal občinski odbor na Rovih zbran v seji dne 28. oktobra 1917. — Rova, dne 28. oktobra 1917. Jer-man l. r., župan.

+ Jugoslavija z verskega stališča. »Straža« piše: Po nekaterih glasih iz Hr-vatske se je izrazila bojazen, da bi zdru-ženje Jugoslovancev imelo nevarnost za katoliško cerkev, da bi na primer Hrvati postali pravoslavni. Teža se ni bati. Na-sprotno je pa resnica. Dosedanje razmerje med Slovenci in Nemci nam vedno spravlja katoliške Slovence v protestantsko cer-kev. Slovence hočejo Nemci ponemčiti. Na ta način odboje veliko Slovencev, ki nastanejo nemčurji. Kakor hitro pa zataji Slovence svojo narodnost, je zmožen zata-iti tudi svojo vero. Nemčur se hoče po-kazati za pravega Nemca s tem, da nastane tudi protestant. Le tako upa dobiti po-polno zaupanje Nemcev. V samem Mari-boru je veliko takih žalostnih slučajev. Tako je na primer postal prekmurski ka-toliški Slovenec Kihar nemški protestant, kranjski katoliški Slovenec Jeglič (zdaj Jeglitsch) nemški protestant, štajerski katoliški Slovenec Čeh (zdaj Tschsch) nemški protestant, katoliški Hrvat Der-danc nemški protestant, pravoslavni Srb Duma nemški protestant. To je le nekaj slučajev, kako Slovenci, Hrvati in Srbi postajajo — nemški protestanti. Ker bo nonemčevanje šlo vedno naprej, če se ustava ne izpremeni, bo ta nemško-pro-testantski tok vedno večji in hušji. Ta tok na bo mahoma ustavljen, ako se ustanovi Jugoslavija z natanko določenimi kraje-vnimi mejami. Ponemčevanje in protestan-tiziranje Jugoslovancev ustavi takoj zdru-žena Jugoslavija. Zato moramo biti za Ju-goslavijo tudi z verskega stališča.

+ Jugoslovansko vraščanje se mo-va rešiti. »Information« razpravlja o in-terpelaciji posl. dr. Rybke na ministr-skega predsednika dr. Seidlerja glede odredb glede narodnim razmeram od-govarajoče uprave v okupirani Bene-ški Sloveniji. Načelna, da stavijo avstr. Jugoslovanci velike nade v naš zma-goslavni pohod v Italijo in je uverjena, da bo poslednja morala revidirati svoje vojne cilje, o čemer doslej ni hotela niti čuti. »Information« pričakuje zato definitivno rešitve jugoslovanskega vraščanja! Ne le v interesu Jugoslova-nov, ampak tudi države same. Grof Czernin mora tudi ob tem vprašanju pokazati tisto velikopoteznost, ki smo jo doslej hvalili na njem! To vraščanje je preveč pereče in je preveč v interesu Avstrije, da bi z njega rešitvijo mogli še dalje odlašati. Upamo — tako zaklju-

čuje — da nismo govorili gluhim uše-som. Avstrija mora, če le hoče!

+ Vsenemci in »Laibacher Zeitung«. Današnji vsenemški »Grazer Tagblatt« na-pada uradno »Laibacher Zeitung« in nje-nega urednika prof. Antona Funta za za-ridi kritike zadnje povesti deželnega sod-nega svetnika Milčinskega. List apelira urednika »Laibacher Zeitung«, kako pri-de nemški list do tega, da prinaša čit-ateljem izlive o slovenski literaturi. Tako vsenemci Mi bi pa stavili nasprotno vprašanje: Kako pride slovenska Kranjska do tega, da ima še vedno, in sicer v današnjih dneh nemško pisano uradno glasilo! Ali naj služi to samo legijam nemških držav-nih uradnikov, s katerimi je sloven-ska Kranjska posejana? Proč z nemško birokracijo, proč z nemškimi uradnim gla-silom na slovenskih tleh!

— Slovenska služba božja na Dunaju se vrši sedaj vsako nedeljo ob štirih popol-dne v cerkvi sv. Ane v I. okraju, Anna-gasse. Slovenci in Slovenke že sedaj prid-no zahajajo tje; posebno razveseljivo je, da je videti med njimi mnogo vojakov. Mar-sikdo, ki se čuti v velikem mestu osamljen in tuj, najdi ondi med svojimi rojaki kre-pila in tolažbe v teh težkih časih.

— Rehabilitacija persekviranih učite-ljev. Pri naučnem ministru so se vršila s poslanci važna posvetovanja za rehabili-tacijo učiteljev, ki so bili med vojno obso-jeni ali kakorkoli preganjani in disciplini-rani. Kot vspeh posvetovanja izide drugi teden ministerijalna naredba, ki pozove učitelje, da takoj vložijo prošnje za popolno rehabilitacijo.

— Odlikovanja. Red železne krone 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči je dobil major 12. polj. top. p. Ivan Logar. — Vo-jaki zaslužni križec 3. vrste z vojno de-ko-racijo in z meči sta dobila nadporočnik 6. polj. havb. p. Božidar Trobec in pred sovrážnikom padli poročnik letalec 40. le-talne stotnije Karel Šetina. — Najvišje po-hvalno priznanje je dobil črnovoji. višji zdravnik dr. Just Bačar, pri vojni bolniš-nici št. 1605. — Zlat zaslužni križec s kro-no na traku hrabrostne svetinje in z meči je dobil poročnik 28. polj. top. p. Franc Primic. — Zlato hrabrostno svetinjo je prejel četovodja 97. pp. Repič Henrik. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste sta dobila pešec 7. pp. Jevšnikar Simon in pešec 87. pp. Berenšek Alojzij.

— Zgodovinsko društvo je imelo dne 11. novembra svoj občni zbor, oziroma slavnostno sejo v spomin stoletnice Trste-njakovega rojstva. Uvodoma je g. dr. Tur-ner opozoril, da je to prvo javno zborova-nje »Zg. dr.« pod novim vladarjem, kate-remu vsi želimo, da se mu uresniči nje-govi blagi in plemeniti nameni. Nato je pre-daval prof. Kovačič o Trstenjaku kot znan-stveniku. Za predavanjem je sledilo blagaj-nikovo in tajnikovo poročilo o društvenem delovanju. Društvo ima sedaj 372 udov, si-cer lepo število, vendar še premajhno z ozirom na kulturno važnost tega društva. Izvolil se je naslednji odbor za triletno do-bo: predsednik dr. Turner, ravnatelj Schreiner in Tomineš, dr. Medved, prof. Pirc in Vreže, dr. Pipuš, dr. Verstovšek, prof. Kovačič, dr. Slavič, dr. Strmšek. Spre-jel se je nasvet, da se spomin Trstenjakove stoletnice osnuje »Trstenjakov sklad« v podporo znanstvenega naraščaja na zgo-dovinsko-umetniškem polju ter objavlja-nje zgodovinskih virov za Sp. Štajersko. Tudi Matica Slov. je poslala laskavo pismo k Trstenjakovi stoletnici. Društvo se po-novno priporoča zavednim rodoljubom, da pristopajo kot udje, pa zbirajo gradivo za društveni muzej, arhiv in knjižnico, poseb-no naj bi se ne pozabal tudi vojni muzej.

— Na c. kr. cesarja Franc Jožefa gim-naziji v Kranju se prične šolsko leto 1917—1918 s sv. mašo in »Veni sancte« v po-nedeljek 19. t. m. ob osmi uri v Rožniven-ski cerkvi. Po službi božji se bodo vršile sprejemne skušnje za one učence prvega razreda, ki se niso bili priglasili že meseca junija.

— Češko časopisje. Uredništvo »Na-rodni Listov« se je pod dr. Kramafvim vplivom docela preosnovalo. Zadnji čas sta stopila v uredništvo kot zunanja sotrudi-nika napredna pisatelja dr. Herben in I. S. Machar in praviši dr. Dyk, dr. Hajn in Poličar. Tudi Červinka je zopet član ured-ništva. Narodnega socialca ni v uredništvu nobenega, kar je tudi en razlog, da so se izjalovila prizadevanja za združitev čeških naprednih strank. — Namesto nedavno oblatveno ustavljene narodnosocialne »Češke Demokracije« je začel 12. t. m. v Pra-gi izhajati nov list »Svobodne Snahy«.

— Božična darila za vojake na boj-nem polju. Kot smo poročali pred nekaj dnevi, so priprave za božična darila učen-cev v polnem teku. Vsled prijaznega so-delovanja prednice uršulinskega samosta-na matere Maksimilijane, voditeljice no-tranje dekliske meščanske šole m. Eleo-nore, voditeljice nemške mestne ljudske šole gđ. Illerschitz, voditeljice-namestni-ce slovenske mestne ljudske šole gđ. J. Zemec, predstojnice nemške dekliske ljud-ske šole šolskega kuratorija gđ. Naglaso-ve se je zagotovilo v najkrajšem ča-su 500 vzorcev s šivalnimi potrebščinami,

ki so se razposlale na vse šole cele dežele. Tudi letos se bo lahko zato razposlalo več tisoč božičnih daril kranjskih učencev na bojno polje. Šole se je tudi naprosilo, naj zbirajo po možnosti volneno perilo. Sicer so preskrbljeni naši vojaki z najpotrebnejšim, toda v hudi zimi so pri prodiranju gorka oblačila dvakrat dobro došla. Naša mladina bi izkazala vsojako največjo uslugo, če bi jim preskrbeli volnenega perila. Ali bi se ne dala razdreti stara čepica ali star jopič in splesti iz volne žilgrejce ali nogavice. To bi bila najlepša zahvala in najlepši pozdrav našim junakom, ki zmagonosno prodirajo po italijanskih tleh. Naša mladina nima dovolj razumevanja za veselje in trpljenje vojaškega življenja. Kako ginljivo in tankočuteče občutijo otroška srca, naj dokazujejo sledeči božični pozdravi. Neki otrok piše: Vsak dan molim za srečen mir; naj bi bil letošnji božični večer zadnji, ki ga preživite daleč od domovine. — Ali: Moj zavojček je majhen, toda dam ga rad in upam, da vas bo razveselil. — Le malo morem dati, dobili boste pa več, če pridete domov k svojim dragim kot zmagovalci. — Tako se glasijo otroški pozdravi, ki so priloženi darilom. Kar kdo hoče, to tudi lahko stori. Naj se ne izgubi ta prošnja, naj se nabere na zbirališču vojno-oskrbovalnega urada v Ljubljani volneno perilo, robci, cigarete, tobak, pipe, sladkarije, posušeno sadje, ustne harmonike itd.

— **Neverjetno!** V Zatičini na Dolenjskem je železniški uradnik, ki ne zna nič slovenskega! Dogajajo se slučaj, da morajo kmetje, ki žele pri blagajni temu gospodu kaj dopovedati, iskati tolmača. Ako je slučajno kdo tam, ki zna nemško, že se gre, če pa ni pri blagajni nobenega takega pasažirja, mora oditi kmet brez informacij. Naše uradnike prestavlja uprava drugim, jezika nezmožne pa daje k nam, in celo v Zatičino na Dolenjskem.

— **Po treh letih** se je oglasil iz ruskega ujetništva enoletni prostovoljec 97. pp. Julij Kuštrin, doma iz Idrije.

— **Nov tednik v nemškem jeziku.** V začetku meseca decembra bo prišel izhajati v Zagrebu nov tednik v nemškem jeziku pod naslovom »Südslavische Rundschau«. Urejeval ga bo znani časnikar Mirko Tausk.

— **Nesreča na Viču.** Danes zjutraj okoli 6. ure je povozil vlak na Viču pešca Svatoš Ivana, Čeha po rodu; dalje je bil ob tej nesreči nevarno ranjen pešec Vaclav Miliczka; neznatno je vlak poškodoval še nekega pešca. Vojaki so stali na železniškem tiru, a so prezrli, da se bliža vlak.

— **Iz Trčice.** Povodom zmag nad Lahi je bil trg v zastavah. V nedeljo, 4. t. m. je bila v župni cerkvi slovesna služba božja, katere se je udeležilo c. kr. uradništvo, tržno županstvo, zastopniki učiteljstva, vojaštvo in mnogo vernikov. Med občinstvom je bilo nekaj laških ujetnikov. — Za vojne grobove se je nabralo po šolski mladini in gđc. učiteljicah 591 K. Žal, da so znaki došli prepozno.

— **Občine črnomaljskega, novomeškega in metliškega sodnega okraja** so napravile radi nameravanega vinskoga davka vlogo, katero sta poslancu Mihelčič in Zirc odposlala »Jugoslovanskemu klubu«. Vloga se glasi: »Vseslavnemu Jugoslovanskemu klubu« na Dunaju. Kakor so časopisi poročali, se namerava vpeljati vinski davek. Koliko je stalo truda in muke našega vinogradnika, preden je prišlo do tega, da mu trta vsaj deloma rodi, zna le tisti, ki se je pečal v začetku prenovljenja naših vinogradov. In pozneje, ko je pričela trta roditi in so vinogradniki vsaj toliko pridelali, da so imeli nekaj za prodajati, je bila pa cena taka, da se obdelovanje ni izplačalo. In to je glavni vzrok, da je ravno iz vinorodnih krajev toliko ljudi v Ameriki. Razne uime in slaba vinska letina in cena so prisilile našega vinogradnika, da se je izseljeval. In sedaj, ko se je vsaj nekoliko cena vinu zvišala in bi si vinogradnik vsaj deloma opomogel, se ga je pa pričelo po sodišču preganjati. Nastavlja se vinu cena, ki ne odgovarja pridelovalnim stroškom in sedaj še vinski davek. Ako se zgodi, da se vpelje davek na vino, je naš vinogradnik uničen. Podpisana županstva se obračajo na sl. klub, da blagovoli zastaviti vse svoje moči, da se to prepreči.

— **Preddela za medicinsko fakulteto** v Zagrebu so že gotova. Predavanja se prične tekmo dveh do treh mesecev.

— **Promet z blagovnimi vzorci** k armadi na bojišču je dovoljen pod obstoječimi pogoji tudi na vojnopoštne urade številka 377, 462, 472, 530 in 632, ustavljen pa je na vojnopoštne urade št. 2, 55, 136, 178, 188, 197, 218, 221, 223, 224, 238, 277, 294, 307, 316, 369, 370, 386, 395, 399, 401, 405, 409, 432, 437, 500, 511, 512, 517 in 613.

Darilo. G. ces. svetnik Edvard Dolenc, grajščak v Orehku pri Postojni, je namesto venca na grob umrle gospe Albine Dekleva, soproge c. kr. poštarja v Prestranku-Slavina, daroval deželnemu društvu za vdove in sirote po padlih vojaki znesek 30 K.

Jožice se morajo oddati le od centralne usnja in kož na Dunaju poverjenemu nakupcu. S tem se gospodje trgovci opozarjajo, da zalogo takoj naznanijo tukajšnji tvrdki Kregar, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 21—23, v nakup.

Ljubljanske novice.

Lj Umrla je 14. t. m. gospa Alojzija Blaznik, trgovka in posestnica na Starem trgu. Naj počiva v miru.

Lj V pojasnilo. Nekateri ljubljanski naročniki našega lista so se pritožili pri upravnistvu, da so jim raznašalci »Slovenca« poleg časopisa vročili tudi neko vabilo na naročbo »Jugoslovana. Naznamo, da se je zgodilo to brez vednosti upravnistva in v klub večkratni prepovedi, da se obenem s »Slovencem« ne sme dostavljati nobena tiskovina. Cenj. naročnike prosimo, da bi nam oprostili ta nedostatek. — Upravnistvo »Slovenca«.

Lj Za ravnatelja moškega in ženskega učiteljskega v Ljubljani je imenovan profesor I. državno gimnazije v Ljubljani g. dr. Anton Dokler.

Lj VII. avstrijsko vojno posojilo. Pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani kot oficijelnem subskripcijskem mestu so dosedaj podpisali VII. avstr. vojno posojilo med drugimi sledeči gg. in zavodi: Robert Kollmann, c. kr. dvorni založnik, Ljubljana, 50.000 K. — Franjo Žagar, veleindustrialec, Markovec, 30.000 K. — Franc Dolenc, Ljubljana, 10.000 K. — Štefan Klun, Ljubljana, 8.000 K. — Mestna hranilnica v Kamniku 75.000 K. — Posojilnica v Radovljici za se 50.000 K in za svoje stranke 2000 K. — F. Vik, Ljubljana 3000 K. Nadalje prijave sprejema in daje rade volje vsa pojasnila Ljubljanske kreditne banka v Ljubljani in njene podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. č. Ljubljana) in Celju.

Lj V koncertu Glasbene Matice v nedeljo, 18. novembra nastopi prvič pred slovenskim koncertnim občinstvom umetnica, virtuozinja na klavirju, domačinka, gđc. Delica Bučar iz Budimpešte. Ona je rodom Ljubljanka iz znane slovenske rodbine, nečakinja nekdanjega izvrstnega slovenskega opernega tenorista Bučarja, ki je bil v začetku svoje kariere steber slovenske opere pod Gerbičem, pozneje je pa bil angažiran v raznih mestnih in dvornih gledališčih na Nemškem, bil je tudi nekaj sezon član Dunajske dvorne opere, sedaj pa je člani član, tenorist in režiser v Weimaru. Gđc. Delica je dovršila konservatorij v Berlinu. Koncertovala je že mnogo v samostojnih, posebno komornih koncertih na Nemškem in povsod je dosegla veliko priznanja in hvale. Svirala bo v Matičnem koncertu lepe in hvaležne skladbe, Weber-Taussigov »Poziv na ples«, Lisztovo »harpino etudo« in Chopinov Nocturno v Cismolu ter istega skladatelja efektno etudo »Vihare«.

Lj Umrla je v Ljubljani Doroteja Čelik, soproga bivšega davčnega sluga v Kranju. Pokojna je bila v kranjskem okraju zelo priljubljena in vohče znana radi njenega dobrega in vselega značaja. Bodi ji lahka zemlja!

Lj Gremialna trgovska šola. Redni pouk na tej šoli se je zopet pričel, kar naj blagovolijo vzeti na znanje in v ravnanje p. n. gg. trgovci in trgovski vajenci.

Lj Dunaj preskrbljen s krompirjem. Dunajska občina je nakupila toliko krompirja, da odpade na vsakega Dunajčana do marca 1918 pol kg krompirja na teden. Ljubljanska občina pa ne more priti do krompirja, dasi se pošteno trudi.

Lj Repa na rdeče izkaznice brez A. Stranke z rdečimi izkaznicami brez A prejmejo repo v petek, dne 16. t. m. na Dunajski cesti pri Mühleisnu. Določen je ta-le red: Od 8. do 9. ure dopoldne št. 1 do 160, od 9. do 10. ure št. 161 do 320, od 10. do 11. ure št. 321 do 480; popoldne od 2. do 3. ure št. 481 do 640, od 3. do 4. ure št. 640 do 800, od 4. do 5. ure št. 801 do konca. Vsaka oseba dobi 10 kg, kilogram stane 10 vin. Pripravite vreče.

Lj Sveža repa na rmenne izkaznice A in rdeče izkaznice A. Stranke z rumenimi izkaznicami A in rdečimi izkaznicami A prejmejo svežo repo v soboto, dne 17. t. m. dopoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: od 8. do 9. ure zjutraj vse stranke z rumenimi izkaznicami A, od 9. do 10. ure vse stranke z rdečimi izkaznicami A. Vsaka oseba dobi 10 kg, kilogram stane 10 vin. Pripravite vreče.

Lj Sveža repa na rumene C izkaznice števil. 1441 do 1680. Stranke z rumenimi izkaznicami C števil. 141 do 1720 prejmejo svežo repo v petek, dne 16. t. m. popoldne na Poljanski cesti št. 15. Red je ta-le: od 2. do 3. ure števil. 1441—1520, od 3. do 4. ure števil. 1521—1600, od 4. do 5. ure števil. od 1601 do 1680. Vsaka oseba dobi 10 kg, kilogram stane 10 vin. Pripravite vreče.

Lj Napoved ostanka moke. Trgovci, ki še niso napovedali ostanka moke, naj se takoj zglašijo v mestni posvetovalnici, ker se jim bo sicer prodaja moke ustavila.

Lj Ogrščične tropine se bodo delile jutri v petek, dne 16. novembra pri deželnem mestu za krmila. Oddajale se bodo tudi prihodnjo sredo, kolikor bo ostalo zalogo.

Primorske novice.

Posestvo in stanovanje v najem. Išče se zanesljiva in pridna begunska družina iz goriške okolice ali Brd, večja vinogradništva ter kmetijstva v obč. katera bi prevzela v nekem kraju ajdovskega okraja srednje ter lepo posestvo pod ugodnimi pogoji v najem. V istem kraju bi se oddalo tudi eno ali dveje stanovanj proti nizki najemnini, eventuelno tudi tri, z nekoliko zemljiščem. S tem bi bilo mogoče nekaterim pomagano, ker bi bili v bližini svojih, žalibog poškodovanih domov. Ponudbe naj se naslovijo na ležečo pošto v Ajdovščini pod naslovom »Kmetija«.

Števerjanski nadučitelj g. L. Likar, ki so ga Lahi spočetka internirali, se je po dolgih mesecih jetništva vrnil v Brda in otvoril v Kozani trgovino. Pri begu so ga Italijani zopet odvedli.

Ludovik Zorzut, bogoslovec goriške nadškofije, se je vrnil pred meseci v Medano. Doma je bil le dva meseca, nato je bil zopet odpeljan in pustil težko bolno mater samo.

V Vipolže so nastavili Italijani za dušnega pastirja nekega laškega župnika iz kraljestva, ki je pri umikanju pobegnul. V Vidmu so ga avstrijske čete ujele, privedle v Gorico in od tam zopet v Vipolže. Slovenščine ne razume niti besedice.

Poljedelstvo v Benečiji. Po naših četah zasedeno beneško ozemlje spada k plodni severno-italijanski ravnini ter je poljedelstvo tu na vrhuncu. Podnebje je pozimi precej hladno (9 do 13 stopinj) pod ničlo, a povprečno le 1 do 2 stopinj) in vetrovno, poznajo tudi burjo. A pomladi so zgodnje in poleti je zelo vroče — pravo južno podnebje. Griči so obdelani s trto. Po obsežnih prodastih poljanah, ki se spuščajo od vznožja alp nizdoli proti močvirjem, so izpeljani nešteti, skrbno napravljeni namakalni kanali; tu sejejo pšenico in turšico, deloma pa tudi pridelujejo vino. Polja so dokaj velika in obdana z drevjem, posebno z murvami, ki služijo svilorejci. V nižavah so tla ilnatno-peščena in vlažna; tu so izvedene obilne naprave, pridelujejo zelenjavo in povrtnino in goje živinorejo. V močvirnatih ozemljih pridelujejo riž. Ljudstvo je izredno pridno in z vsjo ljubeznijo umno kmetuje. Pridelali so v Benečiji pred vojko: pšenice enajstino celokupnega pridelka; riž, ječmen in oves ne igrajo nobene vloge, pač pa turšica, ki so jo pridelali do 5 milijonov met. stotov, to je četrtno celokupnega pridelka; riža trinajstino celokupnega pridelka. K temu veliko krompirja in izvrstne zelenjave ter vina. Svile pridelajo celo četrtno in živinoreja daje sedmino vse italijanske govede.

Invalid, ki se je izučil v Gradcu v invalidni šoli za šoferja, išče primerne službe kot šofer. Ponudbe naj se blagovolijo poslati na »Posredovalnico za goriške begunce v Ljubljani«, Dunajska cesta, 38-I. — Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.

Zaradi oslabelosti padel in si razbil lobanjo. V Trstu se dan na dan dogajajo slučaj, da se zlasti starejši ljudje vsled lakote in oslabelosti onesveščajo na ulici in se pri padcu več ali manj poškodujejo. Včeraj pa je padel vsled oslabelosti 70letni Jožef Hirsch tako nesrečno, da si je razbil lobanjo.

Iz italijanskega ujetništva so se oglasili posestnik desetnik Ignacij Soban, doma iz Dolenje Vrtojbe pri Gorici. Ujet je bil 5. septembra 1917 na gori Sv. Gabrijela.

Gđc. Cirila Medvedova je poklonila 50 K, del svoje prve nagrade pri koncertu, za svoje trpeče sobrate. Posredovalnica se v imenu vseh beguncev za plemenito dejanje prav iskreno zahvaljuje in želi še mnogo uspehov na umetniški poti.

Pritožba in prošnja. Družina Andreja Vodopivec v Gorenjem na Paki št. 6, Sp. Štajersko, se pritožuje, da še doslej ni prejela nobene begunske ne državne podpore, dasi je zelo potrebna in ima dva sina v vojski. Obrača se na gospode poslance, posebno na gospoda poslance Fona in Rojca z iskreno prošnjo, da ji pomoreta do pravice.

Drage zlate krone. V Reki plačujejo za vsako 20 kronsko zlato krono 120 K v bankovcih.

Burja v Trstu je povzročila včeraj več nesreč. Prevrnila je voz, v katerem se je vozil 36letni Roman Demarchi. Pri padcu si je Demarchi zlomil levo roko. Burja je podrla še več drugih oseb, ki so se več ali manj poškodovale.

Pogrešano družino z Goriškega. Franc Rukli, Lst. Werkmeister Alb. Ziw. Arb. Komp. Nr. 9 A, bojišče, pošilja naslov svoji ženi Mariji Rukli, stanujoči v Starem selu št. 63. — Kdor kaj ve o Alojzu Velikanju iz Idrije-Brušovše, služil je pri saperjih v Gorici na

Gradu, naj blagovoli naznaniti njegov naslov Josipu Birsu, k. k. Ldst. Arb. Abt. Kader, Südbahnwerkstätte, Mari-bor, Štajersko. — Iščem ženo Frančiško Paušič doma iz Anhovega št. 49, rojeno v Ligu. Ako ve kdo, kje se nahaja, prosim da mi naznani na naslov: Paušič Alojz. Tech. Inf. Komp. 97, bojna pošta št. 638.

Podgornik Franc, deželna bolnišnica, II. oddelek, v Ljubljani, išče Antona Mrak h. št. 48 iz Vrat, pošta Cepovan.

Razne novice.

Razmere v Möllersdorfu. Glasom čeških listov je dunajsko vojaško poveljstvo v kaznilnici v Möllersdorfu odredilo preiskavo, ker je v prvi polovici letošnjega leta umrlo ondi vsled nezadostne hrane in zdravniške preskrbe cela tretjina kaznjencev. Zaslišanih bo veliko prič, med drugimi dr. Rašin in urednik Spatny.

Zaposlenost otrok na Angleškem. Londonski časniki se pečajo poslednji čas z referatom zdravstvenega upravitelja za vodov za vzgojo, sira Georgeja Newmana, o otroških zasluhkih. Sir George Newman je jako prestrašen nad tem, kar je videl. Ker nedostaja vsepovsod delavskih moči, so pritegnili otroke na delo. Razvoj otrok je s tem jako ogrožen. V poročilu so navedene številke. Tako je zaposlen dvanajstletni deček eno uro pred šolskim poukom, eno uro opoldne, 4 ure popoldne, ob nedeljah pa 13 ur, za kar dobi na teden po 1 šiling 9 pencev. V drugem slučaju je bil nastavljen enajstleten deček v mlekarji. Delal je dve uri in pol po šoli, ob nedeljah pa 13 ur. V neki šoli se je dognalo, da mora vsak dan delati 9 sedemletnih, 17 osemletnih, 13 devetletnih deklic. Podobne razmere so na deških učilnicah. Sodeč po strahu, ki ga nad tem kaže sir Newman in pa angleško časnikarstvo, je morala angleška šolska mladina imeti preje raj. Pri nas smo od nekdanj vajeni videti pri delu šolarje in šolarice v najširših slojih, o kmetijskih sinovih pa še govoriti ni. Pastir očetove voli in krave, to je najmanjše delo naših šolarjev in študentov. Deklice pa pestovajo manjše bratce in sestre in pomagajo materam v kuhinji. Raznašanje mleka in časnikov po mestih oskrbujejo večidel otroci. Da je to naporno delo za otroke, prizna vsak razsoden človek. Za vojsko je prišlo k vsemu še čakanje pred prodajalnici, kjer je nežno otroško telo izrečeno vsakemu slabemu vremenu. Ali danes so že take razmere, da v resnici ne moremo prebiti brez pomoči malih delavcev.

Črtice o Kobariču.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

In zopet si naš, Kobarid in Kobariško, ti domovina toliko naših veleumov, domovina Gregorčičev, Rutarja, Krilana-Pagliaruzzi, Volariča in drugih mnogih.

In ti Kobarid naj bi bil »Italia nuova«, ti, ki si biser slovenske zemlje, ti, ki hraniš drage kosti našega preljubega pesnika Soče, ki mu je vsaka mišica drhtela za slavo domovine, zedinjene domovine!

In v tebi naj bi se s silo zatrla premila slovenska beseda, v tebi, pod sivim Krnom, kjer so se rodile najlepše in najslajše slovenske pesmi? Nikdar ne!

O, naj te s slemena zdaj razrtega in od sovraga toli razoranega Kolovrata še enkrat s srčnimi očmi objamem, preljuba, prelepa, divna Kobariška dolina, ovenčana s prekrasnim vencem gora, predno stopim dol v tvoje srce, v Kobarid, v naš Kobarid!

Kako rad bi izlil v ta spis vse srčne občutke, ki so mi polnili srce, ko sem zrl dolino z viška, ko sem stopal po Kobaridu zopet čez dve leti in pol. Tudi temu pride čas, zakaj naša uboga domovina, ki je toliko trpela, mora biti opisana v njeni preveliki boli v besedi in sliki. Naj ostane to v opomin našim znancem, da jo bodo tem bolj, tem srčneje ljubili, s srcem, v dejanju ljubili.

Za zdaj pa zadostuj, kot za mimogred, nekaj najvažnejših vsehledov in spominov na dve in polletno dobo laškega navala.

Lahi prihajajo.

V strahu so se bližali tiste dni, okoli 24. maja 1915, Lahi Kobaridu, kdo ve, ni li tam naših vajakov? Pogumne duše! No, slednjič so došli, prepričani, da je Kobarid brez vsakega gospodarja. Došel je Colanello (polkovnik) Inegrotto Pericle s svojim štabom in oddelkom. Nasproti so mu šli kobariški veljaki, gosp. dekan Jurij Peternel, g. kaplan, g. župan, g. notar, g. nadučitelj in še drugi občinski močje.

Kakšna je bila preskrba? Ljudstvo, ki je ostalo večinom doma, je vojaška uprava dobro prekrbovala. Vse je bilo po ceni razven sladkorja in — drvi; le-te so šle na tehničol Siromaki so dobivali živež za stonj. Največ so dobivali riža, ki je bil po

20 centezimov (vinarjev) kilogram, dalje makaronov (testenin), manj pa krušne moke, zlasti zadnje čase. Za zabelo jim je služilo izvrstno oljčno olje. Prešičev niso v celem okraju smeli rediti — baje radi bolezní.

Posebno so skrbeli za šolsko mladino. Zakaj tako, o tem kasneje. Vsi otroci so ostajali čez poldan v šoli, oziroma na vrtu, dvorišču in vsi so dobivali kosilo v šoli brezplačno, istotako tudi južino (malico).

Kako so Lahí zaupali ljudstvu.

Kobaridci so se bali, da bodo morali od doma v Italijo ali kam v kobarški kot, kamor so odšli deloma tudi ljudje iz Drežnice, Libušenj, Iderskega, Mlinskega in Smasti. Do večera prvega dne je bilo mirno, pod večer pa nakrat pokliče vojaško poveljstvo g. dekana, kaplana in sploh vse veljake trga v Gruntarjevo hišo. Kaj bo? Prebero jim pismo neke ženske, da so mnoge hiše podminirane. Je-li bilo pismo res doposlano poveljstvu ali le v njegovem uradu sestavljeno, se ne ve, a vsi možje so bili devet ur zaprti. Medtem je vojašvo preiskalo vse dotične hiše, a ker ni našlo nič sumljivega, je moze izpustilo. Ko je drugo jutro g. dekan vstal, je videl na vrtu pod oknom vojaško stražo, drugi možje so pa istotako ostali pod vojaškim nadzorstvom. Hišnega ni bilo. Vedel je na vsakdo, pri čem da je. Trebalo je največje previdnosti in te so se držali do konca.

Ljudstvo se je držalo čim mogoče doma, da ni dajalo ni najmanjšega povoda kakemu sumničenju. Zanimivo je, da sta si n. pr. g. dekan in g. kaplan ogledala ceste in druge zgradbe ob krnskem naboju in proti Mrzlemu vrhu — seve z daljnogledom — šele zdaj po odhodu Lahov! Tudi nista hodila ne v podružnice ne v podružniške šole razven v nučnih slučajih.

Občinsko upravo je vodil laški častnik, starešini in župan niso imeli nikdar odločilne besede. In ko so končno Lahí zbežali, kar jih ni bilo zajetih, je ta častnik-župan odnesel s sabo tudi veliko občinskega denarja.

Lice Kobarida pod Lahom.

Lahí so dali pobeliti večinoma vse hiše in so tako zabrisali ali pa oddrgnili vse slovenske napise. Ulice so dobile laška imena: Via Vittorio Emanuele, via Cividade itd. Hoteli so pač zabrisati vsako sled slovenstva. Čudno pa, da je ostal Volaričev spomenik nedotaknjen in tudi spominska tabla na njegovi rojstni hiši! V občini je imela veljavo le laščina in vse tiskovine so bile samolaške.

In šola? To, »ljudsko šolo«, so prekrstili v »Educatório«, vzgojevalnico. Gospod nadučitelj in drugo učiteljsko osebje ni smelo več učiti. Gosp. nadučitelj je bil uradnik pri komisarijatu. Nastavljene so bile nove, docela laške učne moči. Pouk je bil izključno laški. In brite kobarške otroške glave so kmalu žebljale po laško. Namen je bil pač, otroke popolnoma preroditi v laškem duhu. In da bi čim bolj pridobili tudi njihova srca, so jim dajali celo kosilo, po kosilu pa so pod vodstvom učiteljev in učiteljic po dvorišču skakali in igrali vse mogoče igre.

Ob velikih slovesnostih, zlasti ako je prišel kralj, kraljica ali kak drug visok dostojanstvenik ali pa v dan kakenga laškega narodnega praznika, n. pr. 20. septembra, so otroci nastopali v paradi in imeli vsi laške kokarde, na katerih je bilo vtisnjeno Srce Jezusovo (!) in so nosili tudi laške zastavice. Izkratka: pollaščevalo se je tako sistematično, da je g. dekan izrazil bojazen, da bi se tem potom v 50 letih Kobarid odtujil slovenstvu!

Kobarid na veke laški!

Tako je sklenila laška vlada. Nobeni zahtevi in drugačnemu sklepu evropske, oziroma svetovne mirovne konference bi se ne bila vdala Italija. In naše ljudstvo? Zelelo si je stare vlade, hrepelo po nji z vsem srcem. Ni pa vedelo, kako pride zopet pod Avstrijo. Čitalo je le laške liste, iz teh pa si ni moglo stvarjati kaj upanja, da se to težko vprašanje vojaškim potom reši. Avstrija je na tleh, poročila o enajsti ofenzivi so bila silno pretirana, za Avstrijo uničujoča. Videli in vedeli so za silne priprave laške na dvanajesto bitko itd. Upali so slednjič le na mirovno konferenco, dobro vedoč, da se Avstrija ne odreče slovenskim krajem in da jo bodo v tem podpirale tudi druge pravičnejše države na podlagi samoodločbe narodov.

Svojo odločno voljo so dali Lahí čutiti Kobaridcem zlasti na vernih duš dan 1915. Nad cerkvena vrata so pritrdili veliko tablo z napisom: »Per rivendicare i termini sacri che natura pose a confine della patria affrontarono impavidi morte gloriosa il loro sangue generoso rende sacra questa terra redenta 2. novembre 1915.« (Da bi zopet priborili svete meje, ki jih je narava postavila v mejnike domovine, so se postavili v boj neustrašeni. Slavna smrt, njihova plemenita kri vrača sveto zemljo to odrešeno 2. novembra 1915.) Ta tabla je bila vsa okrašena z laškimi trobojnicami, sredi cerkve pa velik křtafalk, tudi ves v laških zastavah, vsi

vojaki istotako s kokardami in naši ubogi otroci slovenski tudi. Morda je bil celo oltar trobarven, — to sem pozabil vprašati!

Pa še to. Prekrasno pokopališče vojaško so zgradili Lahí poleg civilnega. Gorí omenjeni napis oziroma tabla je zdaj na kašči g. dekana, prepis pa na mrtvašnici pokopališča. Sredi pokopališča je krasen oltar iz betona, v sredi pa napis: »Agli eroi della Nuova Italia la patria riconoscente.« (Junakom Nove Italije domovina hvaležna.)

Vse to presega pa izredno krasen relief nad impozantnim vhom na pokopališče. Bog Oče sedi na levi, Bog Sin na desni, Bog Sv. Duh je nad obema, med vsemi tremi je pa Italija z Jadranskim morjem, Tirolsko, Goriško, Trstom, Istro in Dalmacijo. Vse tri svete osebe gledajo to sveto Italijo in Bog Sin kaže s prstom na Trst in sploh na vse te neodrešene dežele!

Domisljijo pač ima Lahí! Gorje, ako bi imel tudi tako mogočno pest!

Udam, da Avstrija in kobarška občina ohranita na veke ta prelepi relief, da bo mogel Lah in ves svet še v dal'njih stoletjih spoznavati na niem, kako je Bog Sin sodnik kaznoval laško prevzetnost in — da naravnost rečem — bogokletje laško!

Vojaško pokopališče.

Še par opomb o njem. Zgrajeno je poleg starega kobarškega in z njim združeno v eno. Dolgo je okoli 130 korakov, široko, samo vojaško, okoli 50 korakov. Urejeno je vzorno in je bilo že za časa laške vlade skoraj napolnjeno. Častniški grobovi imajo vsi obliko sarkofaga, ki je s križem vred lično izdelan iz betona. Prvi grob pri vhomu je grob že v početku omenjenega Colonella Inegrotta Pericle. Edini avstrijski grob ima napis: »Soldato austriaco Hoffmann Joseph 11/6 1915.« Za nas zanimiva sta pa dva groba slovenska. Na lesenem križu je napis iz samih žebljev: »Matelič Giovanni, Knez Antonio da Ternova, 16/8 1915.« Matelič je bil orožniški asistent četovodja, ki se ob odhodu naših iz Kobarida — kdo ve zakaj — ni umaknil in se je skrival pri znanicu Knezu na Trnovem. Ko so ga Lahí zalotili, so ustrelili oba kot osumljena špijonaže. R. I. P.!

Kobarid rešen.

Lahí so vedeli prav natančno za uro naše ofenzive, a so se zanjo malo brigali, ker so bili docela prepričani, da njihovih črt ne prebije nihče. Precej razburjeni pa so bili, ko so začele padati granate v bližini Kobarida. Mnogo jih je bežalo proti dreženskemu krasnemu soškemu mostu in z njimi vred tudi precej civilnega prebivalstva. Toda v tem so se že oglašale nemške strojnice od bližnjega Iderskega. Nastala je velikanska zmešnjava. Lahí so se nakrat zbalí, da pridere sovrag od Kamna tudi in brž so razstrelili omenjeni most ter zbežali. Kdor je ušel, je ušel. 40.000 vojaštva v krnskem pogorju je bilo vsled porušenega mosta odrezanega, V Kobaridu samem pa ni bilo čez kratko ni duha ni sluha več o Lahu.

Sedanji Kobarid.

Kjer je nedavno žuborelo in črvčalo le laščina, se glasé zdaj vsi mogoči jeziki. Vse ulice so polne, a le vojakov, naših in nemških, domačina pa komaj uzreš tu in tam. Drže se najraje doma. Kaj bi pač delali in množili gnječo, ko je je že itak dovolj in — tako so bili vajeni že za prejšnjih laških časov, tako jim tudi zdaj najbolj prija, dokler ne bodo zopet sami gospodarji svojega, nekda tako razposajeno veselega trga.

Za nekaj pa so se Kobaridci pa le po-brigali. Koj po odhodu Lahov so takoj prekrstili ulice in zbrisali laške napise po njih. Imena ulic so ta-le: Gregorčičeva, Cesarja Karla I., Erjavčeva, Volaričeva, Prešernova, Ozka ulica, Koroška, Goriška, Krilanova, Breg, Soška cesta, Humska pot, Sv. Antona pot, Dušca, Ježa. Po ulicah je precej cesarskih in slovenskih zastav, več jih ni dobiti. Po skladiščih in bolnišnicah so poleg prejšnjih laških zdaj tudi nemški napisi.

Tu in tam je nalepljen tudi svarilni oglas generala Belowa, a ta je le nemško-laški, pač najboljši dokaz, da vojna svarila za naše vseskozi lojalno in pošteno ljudstvo sploh niso potrebna!

Grb na sodniji je že spet obešen, čeprav ni v trgu še sodnika in sploh nobene civilne oblasti. Trgovine ni nobene, gostilne tudi ne, ker menda nimajo kaj točiti.

Za bolnišnico zelo skrbe kobarška dekleta. Izprva zlasti so jih zalagala z vsemi potrebščinami — dokler nim samim le-teh ni zmanjkalo.

Gospod dekan Jurij Peternel.

Po dveh in pol letih nam je zdaj sicer vsak količak znan Kobaridec zanimiv, najbolj me dvsemi pa gotovo gosp. dekan. Mož ima 73 let. Pred vojno je bil vedno bolehen, a kljub temu, da jih je moral pod Lahom mnogo, mnogo prestati, je čudovito čvrst. Potreben je bil pač ubogemu ljudstvu in okraju in sploh vsemu slovenskemu zasedenemu ozemlju, čegar vrhovni

cerkveni poglavar je bil, podložen in odgovoren naravnost sveti stolici v Rimu. Z vso vestnostjo je izvrševal svojo službo. Cel mož je bil, mož, kot je pel Šimen Gregorčič o njegovem predniku dekanu Andreju Jekšetu. Gosp. Peternel je nastopal proti Lahom ves čas odkrito kot odločen Slovenec in Avstrijec in kot dober dušni pastir. V šolo ni hotel hoditi in poučevati krščanski nauk laško našo ubogo slovensko mladino, g. kaplan Reja istotako ne. Užila sta verouk slovenski v cerkvi.

Coprav je bil g. dekan stalno v nevarnosti, da ga internirajo v Italijo in je imel z vojaškimi oblastmi obilo posla in sitnosti, ostal je v svojem nastopanju, čeprav skrajno previden, vendar vedno trd in nomaen in — spoštovali so ga zato vsi ter pustili doma.

Laški kralj je bil večkrat v Kobaridu, a g. dekan ga ni šel nikdar pozdravit in ga sploh niti videl ni nikdar. Čast mu! Bog ga ohrani še dolgo in v krvavo zasluženem miru!

Enako previdno in odločno se je napram Lahom vedel tudi g. kaplan Reja, g. nadučitelj in tudi drugi možje veljaki.

Nas vseh najsrčnejša želja je pa ta, da bi čim prej zopet zavladal mir, da bi se vsa prelepa soška dolina in vsa Primorska zopet kmalu dvignila iz razvalin oziroma si opomogla od nešteti vojnih ran ter skupno z vso Slovenijo živo pokazala svetu, da je naš narod narod junakov, da ljubimo svojo zemljo in svojo domovino,

»da krasna je dožela ta, in narod čvrst je ted doma, — in pač lenih, slavnih usod je vreden rod, ki biva tod!«

Književnost.

Kratka slovnica ruskega jezika. Sestavil M. Hostnik. V platno broširano 1 K 80 vin.

Ročni rusko slovenski slovar. Sestavil M. Hostnik. V platno broširano 5 K.

Obe knjigi ima Katoliška Bukvarna na razpolago; marsikdo bo segel po njih, ker se med vojsko širi zanimanje za razne slovanske jezike. Sestavljeni sta zelo temeljito, praktično pa posebno za to, ker se ozirata le bolj na razliko med ruskim in slovenskim jezikom in so v slovarju izpuščene besede, ki so v obeh jezikih enake, tudi slovnica izpušča pravila in oblike, ki so lastne obema jezikoma. Knjigi sta vsled tega tem bolj temeljiti in za Slovence samouka zelo porabni.

Perotinar. Mesečnik za umno perotinarstvo s priveskom za umno rejo vseh malih domačih živali. Urejeval A. Lehrman.

Slovensko slovstvo gbčutno pogreša dobrih knjig za razne panoge kmetijstva in gospodarstva. Naše gospodinjje čutijo prav posebno potrebo po temeljitih knjigi o kur-jereji, katera je dandanes zelo dobičkanosna tudi za manjša gospodinjstva. Enotne knjige vsled vladajočih razmer med vojsko ni mogoče tiskati.

Mesto take knjige pa bo prav izvrstno služil list Perotinar, ki je izhajal v letih 1906 do 1908, prvotno v Trzinu, pozneje pa v Ljubljani; na razpolago sta v Katoliški Bukvarni v Ljubljani prva dva letnika po 2 K 70 vin., od III. letnika pa 7 številk za 2 K.

»Misijonski Klaverjev koledar 1918« je pravkar izšel. Prinaša lepe kot tudi zabavne povesti, mešane s likami, iz življenja in delokroga afrikanskih misijonarjev in mladih zamorskih kristjanov. Naj omenimo razven drugih te-le povesti: Misijonarjev kuhar, Dobri pastir, Misijonar kot zbozdravnik, Bičanje preide, Jezus pa ostane. Izmed slik bi cenj. bralce posebno znala zanimati podoba malika, posutega z mnogimi žeblji, ki pomenijo človeške žrtve, njemu na čast darovane, ob kateri priliki so morali pustiti večinoma otroci svoje nedolžno življenje. Ista podoba (kip) se lahko vidi tudi v afrikanskem muzeju v Solnogradu in kogar pelje pot mimo, ga prijazno vabimo, da si jo ogleda in še mnogo drugih afrikanskih zanimivosti. — Vsem, ki želijo na reševanje duš ubogih poganjskih bratov sodelovati, priporočamo, da si nabavijo en izvod »Klaverjevega koledarja 1918«. Stane 40 vinarjev poštine prosto. Kdor naroči cel tucat ali več, dobi pri vsakem tucatu enega zasten. Naročila sprjema Družb. sv. Petra Klaverja, Ljubljana, Pred ško-lji št. 8.

Hrvatska književnost. V Katoliški tiskarni se je ravnokar dotiskal 3.—6. broj nove književne zbirke v hrvatskem jeziku pod skupnim naslovom »Znanost i umjetnost.« Zvezek obsega Ante Šunjevičeve »Pripovijesti sa sela« I. svezak: Lukina penzija. — Povijest jednoga vjenčanja. — Spritno deštva, da je med Slovenci od dne do dne več zanimanja in umevanja za hrvatsko literaturo, smemo pričakovati, da bo našla ta zbirka tudi med nami mnogo prijateljev in odjemalcev. Znano pisateljevo ime in vrlo hrvatsko založništvo, nam jamčita vrednost zbirke, katere prvi zvezek velja 1 K 60 vin. in se dobi v »Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Konj-poni
je naprodaj
v STRAŽIŠČU št. 51 pri KRANJU. | 2947

Perica išče mesta
pri kaki boljši rodbini v mestu.
Vajena je tudi drugih domačih del.
Naslov se izve pri upravi tega lista
pod: »Štev. 2946«.

HIŠA naprodaj
Poizve se pri pri šentpeterskem g. kaplanu Ed. Simnicu.

Breje koze nerogate, bele barve, se kupijo.
Pismene ponudbe naj se oddajajo na Sv. Petra nasipu 59, I.

I. naravni
JABOLČNIK in TEPROVEC
v vsaki množini najceneje, tudi fina štajarska vina. Fran Wilcher, Gradec, Kauenstraße št. 61.

Iščem
žagarja
za žago z dvema reziloma ter cirkularko. Tam se kupi dinamostroj za električno luč od 12 do 20 žarnic. Franc Štular, lesni trgovec, Prezrenje, p. Podnart.

Kuharica
srednje starosti pridna ter lepega vedenja želi mesto pri kaki samski osebi ali manjši obitelji. Služba se sprejme za malo plačilo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »služba«. 2944

Elektromotor
se kupi za 6—8 konjskih sil. Naslov pove uprava »Slovenca« 2939.

Zahvala. 2949
Najprisirčnejše se zahvaljujemo vsem, ki so izrazili sočutje ob smrti našega nepozabnega soproga, ozir. očeta in brata
Antona Mele
ter za obilno udeležbo na njegovi zadnji poti. Posebno pa se čutimo dolžne se zahvaliti g. postajenačelniku za njegovo požrtvovalnost, kakor tudi vsemu železn. osebju za darovani krasni venec.
Večni povrni tisočero vsem
Rakek, 13. nov. 1917.
Tugujoča rodbina Mele.

Prosim, oglejte si predležene oblike nog, in ne bodede prišli težko do pre-pričanja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki noge popolnoma prilagojena. Človeške noge niso vse enake oblike, vsaka noga ima svoje posebnosti, in te posebnosti upoštevati je dolžnost vsakega izkušn. veččaka.

Poskusite pri: 2472
Fran Szantner
specialist za ortopedična in anatomska obuvala
Ljubljana, Selenburgova ul. 4.

Album razrušene Gorice in različne razglednice podrtje Gorice. Velika zaloga umetniških kart za 15—18 in 20 K za 100 komadov. Naročila se prosijo na naslov: **ANTON PFARTOT, Gradec, Roseggerhaus**

Pridna in poštena

prodajalka

mešane in manufakturne stroke išče službo v mestu ali pa kje na deželi in sicer najraje s hrano v hiši. Poizve se v trgovini »Žibert« Prešernova ulica.

Kupi se dobro ohranjen

glasovir

Kje, pove uprava lista pod št. 2934. I

Bencin motor

6—8 HP v popolnem dobrem stanu proda **Fran Škafar, Rimska cesta 16, Ljubljana.** Ravno tam se sprejme več

✎ mizarjev. ✎

Kupim dobro posušene, snažne in zdrave

olupke jabolk in hrušek

po 2 K, **prešenine** (katere semorejotudi vsa-
bem vremenu na podih i. t. d. sušiti) pa po 80 v
kg. Cenjene ponudbe, z navedbo množine in
vzorci, se prosijo na trdko **FRAN Kos, Lju-
bljana, Sodna ulica 7.**

Naročajte „SLOVENCA!“

Kostanjev, hrastov in bukov les

kupi vsako množino franko vagon

Strojlina tovarna SAMSA & Co v Ljubljani.

Vpoštevajo se le pisane ponudbe z navedbo cen.

136

Ljudska posojilnica reg. zadruga z neom. zavezo v Ljubljani sprejema prijave na sedmo 5½% avstrijsko vojno posojilo

po objavljenih pogojih, tako da stane nominalnih K 100.—:

I. davka prosto 5½% amortizacijsko državno posojilo **K 91.54.** □□□□ II. davka proste 5½% dne 1. avgusta 1926 vračljive državne zakladnice **K 94.—.**

✎ Vrednostni papirji avstrijskega vojnega posojila se sprejmejo v brezplačno shrambo in upravo. ✎

Podpisujte 7. avstrijsko vojno posojilo!

I. 5½% amortizacijsko državno posojilo po K 92.—,

odštevši enomesečno obrestno bonifikacijo torej po K 91.54;

II. 5½% dne 1. avgusta 1926 povračljivi državnozakladni listi po K 94.—

Prijave sprejema po originalnih pogojih oficijelno subskripcijsko mesto

Kranjska deželna banka v Ljubljani.

Bolestnega in globoko užaloščenega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prebridko vest, da je naša iskrenoljubljena, nepozabna soproga, nenadomestljiva in najboljša mamica, blagorodna gospa

Alojzija Blaznik roj. Pettau

trgovka in hišna posestnica

včeraj dne 14. t. m. ob pol 12. uri dopoldne, po kratki in mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere, udano v voljo božjo, blaženo v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne nam pokojnice bo v petek, dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Stari trg st. 12 v lastno grobnico na pokopališče k Sv. Križu.

Svete maše za dušo pokojne se bodo darovale v župni cerkvi sv. Jakoba in drugih cerkvah.

Nepozabno nam in nenadomestljivo priporočamo v molitev in blag spomin!

V Ljubljani, dne 15. novembra 1917.

2950

Lovro Blaznik, trgovec in meščan, sopro.

A. Leo Blaznik, župnik v Ameriki, sin.

Pavla Riglar, Erna, Ela in Minka Blaznik, hčere.

Ivan Riglar, c. kr. nadporočnik v ruskem ujetništvu, zet.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.